

Justitiedepartementet

Remissvar gällande utkast till lagrådsremiss Ordning och säkerhet vid Rättsmedicinalverkets rättspsykiatriska undersökningsenheter

Ju2013/8588/Å

Kriminalvården är i grunden positiv till de förslag som lämnas i utkastet men vill, utifrån de intressen myndigheten har att beakta, lämna följande synpunkter.

Häkteslagens bestämmelser om ordning och säkerhet görs tillämpliga

Kriminalvården välkomnar förslaget att bestämmelserna i häkteslagen (2010:611) om rättigheter för intagna och myndighetsbefogenheter för upprätthållande av ordning och säkerhet ska vara tillämpliga på verksamheten vid Rättsmedicinalverkets undersökningsenheter. Det finns emellertid enligt Kriminalvårdens mening anledning att tydliggöra hur bestämmelserna i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård och särskilt Kriminalvårdens befogenhet att besluta om särskilda inskränkningar enligt 8 § andra stycket samma lag förhåller sig till den föreslagna ordningen.

Som framgår av utkastet har Kriminalvården tidigare framfört att det för att åstadkomma en tydlig ansvarsfördelning bör vara Kriminalvården som ges befogenhet att fatta beslut som rör ordning och säkerhet för alla kriminalvårdsklienter som överförs till undersökningsenhet. Denna uppfattning kvarstår. Det är naturligtvis önskvärt att det sker samverkan mellan Rättsmedicinalverket och Kriminalvården kring bedömningar. Vid skilda uppfattningar mellan myndigheterna blir det enligt den föreslagna ordningen i praktiken ändå som Rättsmedicinalverket beslutar. Det finns en risk att Rättsmedicinalverket utformar en praxis som kan skilja sig från Kriminalvårdens, vilket kan innebära problem i form av t.ex. besök, telefoni och innehav av personliga tillhörigheter när en intagen flyttas från ett häkte till en undersökningsenhet och sedan tillbaka till häktet. Detta gäller inte minst avseende häktade med restriktioner.

Kriminalvården är den myndighet som i första hand har de säkerhetsmässiga kunskaperna om klienten, särskilt med tanke på de säkerhetsbedömningar som genomförs kontinuerligt där bl.a. kriminella kontakter, rymnings- och fritagningsrisker bedöms. Kriminalvården förordar därför att beslut i frågor som rör ärendehandläggning fattas av Kriminalvården och att Rättsmedicinalverket ges befogenheter att besluta rörande kontroll- och tvångsåtgärder. En sådan ordning skulle även innebära att gällande tillstånd kan följa med vid förflyttning mellan häkte och undersökningsenhet.

Av 16 a § i förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning (LRU) framgår att 7 kap. häkteslagen ska tillämpas av Rättsmedicinalverket i fråga om beslut och överklagande. Det innebär också, såvitt Kriminalvården förstår, att Rättsmedicinalverket i sådant fall behöver bygga upp en fungerande rutin kring regelverket för omprövningar som följer av detta kapitel.

För det fall att Rättsmedicinalverket ändå ska vara beslutande myndighet bör man genom löpande uppföljning och regelbundna samverkansmöten säkerställa att praxis, så långt det är möjligt, är överensstämmande såväl mellan Kriminalvården och undersökningsenheterna som mellan de olika undersökningsenheterna.

Allmän inpasseringskontroll

Kriminalvården har i sitt remissvar avseende departementspromemorian Elektronisk kommunikation vid rättspsykiatrisk vård (Ds 2013:65) framfört synpunkten att det vid allmän inpasseringskontroll inte enbart är personen som ska kontrolleras utan även det som personen bär med sig (personliga effekter). Inom Kriminalvården görs detta med tekniska hjälpmedel i form av metalldetektion och röntgen, och detta bör även gälla inom rättspsykiatri om den allmänna inpasseringskontrollen ska vara trovärdig. Samma synpunkt gör sig även gällande för Rättsmedicinalverkets rättspsykiatriska undersökningsenheter.

Tillsyn

Enligt förslaget bör tillsyn avseende tillämpningen av de nya bestämmelserna om rättigheter och befogenheter vid undersökningsenheterna ske av Inspektionen för vård och omsorg. I sammanhanget kan nämnas att Kriminalvården bedriver ett omfattande tillsynsarbete avseende säkerhetsfrågor vid myndighetens olika enheter och bör därför kunna bistå Inspektionen för vård och omsorg med tillsyn över undersökningsenheterna när det gäller frågor kring ordning och säkerhet enligt häkteslagen.

Möjlighet att anlita bevakningsföretag

Kriminalvården har inget att erinra mot att undersökningsenheterna ska kunna använda sig av bevakningsföretag för bevakningsuppdrag. Det bör dock påpekas att Kriminalvården anlitar bevakningsföretag endast i undantagsfall när ingen annan lösning finns. Av Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd framgår vidare att ingen väktare får anlitas utan att ha genomgått relevant utbildning tillhandahållen av Kriminalvården. Detsamma bör gälla i de fall då undersökningsenheterna använder sig av väktare. Det är av yttersta vikt att de väktare som anlitas har klart för sig vilket uppdrag som man åtar sig och vad det innebär att utföra ett bevakningsuppdrag av en person som är frihetsberövad till följd av misstanke om brott eller på grund av dom.

Beslut om rättspsykiatrisk undersökning i häkte

Avslutningsvis vill Kriminalvården uppmärksamma att myndighetens beslut enligt 8 § andra stycket LRU om att rättspsykiatrisk undersökning ska utföras i häkte, till skillnad från

övriga klientbeslut som Kriminalvården fattar, inte omfattas av någon omprövningsskyldighet. Detta torde vara ett förbiseende som skulle kunna korrigeras i detta sammanhang.

Detta ärende har beslutats av kriminalvårdsdirektören Elisabet Åbjörnsson Hollmark. I handläggningen har även chefsjuristen Elisabeth Lager och verksjuristen Per Henrik Hedbrant (föredragande) deltagit.

Elisabet Åbjörnsson Hollmark

Per Henrik Hedbrant